

Állásfoglalás az adatvédelem és a versenyjog közötti kölcshatásról

Elfogadás időpontja: 2025. január 16.

Vezetői összefoglaló

A személyes adatok védelmével foglalkozó hatóságok és a versenyhatóságok közötti együttműködés előmozdítása hasznos lehet az egyének védelme és döntési lehetőségeik bővítése szempontjából. A vállalatok üzleti modelljeinek fejlődésével párhuzamosan egyre inkább központi szerepet játszanak a személyes adatok és az azok kezelésére vonatkozó szabályok. Ezért meg kell vizsgálni, hogy milyen módon lehet előmozdítani az eltérő, de egymással kölcsönhatásban lévő szabályozási területek közötti koherenciát, szem előtt tartva a következtlen alkalmazásukból eredő, egyéni és társadalmi szintű kockázatokat. Ez szükségessé teszi az adatvédelemben és a versenyjogban használt fogalmak közötti kapcsolat jobb megértését annak érdekében, hogy az adatvédelmi hatóságok jobban figyelembe tudják venni a gazdasági környezetet, a versenyhatóságok pedig jobban be tudják építeni értékeléseikbe és döntéseikbe az esetlegesen releváns adatvédelmi megfontolásokat.

- Az EUB C-252/21. sz. ügyben hozott ítélete értelmében **az adatvédelmi és a versenyhatóságok közötti együttműködés egyes esetekben kötelező, nem pedig fakultatív.**
- A politikai döntéshozóknak **tisztában kell lenniük annak lehetőségével, hogy a szabályozó hatóságoknak és a digitális ágazat felügyeletéért felelős szervezeteknek bizonyos esetekben szorosabban együtt kell működniük.**
- Jelenleg **a hatóságok közötti együttműködés mértéke tagállamonként jelentősen eltérő, és azt az uniós jog nem harmonizálja.**
- A hatóságokon belül az olyan belső intézkedések, mint az együttműködési feladatok koordinálására és **a más hatóságok felé egyedüli kapcsolattartó pontként** való eljárásra kijelölt, külön csoport létrehozása, **előmozdíthatják a más felügyeleti hatóságokkal való együttműködést.**
- A hatékony együttműködés biztosítása érdekében a hatóságoknak **alapvető ismereteket** és jártasságot kell **szerezniük** az érintett partnereik által alkalmazott szabályozási keretet illetően.

Tartalomjegyzék

1	BEVEZETÉS.....	4
2	AZ EGYÜTTMŰKÖDÉS ÉS A KONVERGENCIA ELŐMOZDÍTÁSA.....	4
2.1	Az egyének és döntéshozataluk védelme.....	4
2.2	Az adatvédelem alakulása a digitális gazdaság fejlődésének függvényében	5
3	HOGYAN FÜGGHETNEK ÖSSZE EGYMÁSSAL A FOGALMAK?	6
3.1	Az egyének és döntéshozataluk védelme.....	6
3.2	Jogszerűség – 5. cikk (1) bekezdése a) pont: a Meta-ügy alkalmazása az általános adatvédelmi rendelet keretein belül	7
3.3	Példa az adatvédelem fokozott figyelembevételére	8
4	AZ EGYÜTTMŰKÖDÉSRE ÉPÍTVE.....	8
4.1	Miért kell együttműködniük az adatvédelmi hatóságoknak és a versenyhatóságoknak?	8
4.2	Az uniós tagállamokon belül meglévő együttműködési modellek.....	9
4.3	Az együttműködés javításának módjai	10
5	KÖVETKEZTETÉS	11

Az Európai Adatvédelmi Testület a következő állásfoglalást fogadta el:

1 BEVEZETÉS

1. A jogi környezet közelmúltbeli változásai számos kérdést vetnek fel az adatvédelmi szabályozó hatóságok számára az adatvédelem és a versenyjog határterületei tekintetében. A Meta kontra Bundeskartellamt ügyben¹ hozott ítéletből egyértelműen kitűnik, hogy az adatvédelmi és versenyjogi szabályozási célokat nem minden esetben lehet elszigetelten megvalósítani, hanem előfordulhat, hogy a szabályozó hatóságoknak együtt kell működniük és koordinálniuk kell tevékenységüket annak érdekében, hogy kiaknázzák a szinergiákat, és koherens, hatékony és egymást kiegészítő jogérvényesítési tevékenységeket folytassanak. Ez az együttműködés előnyös lehet az egyének, a vállalatok és más szervezetek számára: lehetővé teszi a különböző szabályozó hatóságoknak, hogy a leghatékonyabban és legeredményesebben védjék az egyéneket az EU-ban, és hogy biztosítsák a jogi normák következetes értelmezését és alkalmazását.
2. Bár előfordulhat, hogy az általános adatvédelmi rendeletet és a versenyjogi szabályokat ugyanazokra a szereplőkre és tevékenységekre kell alkalmazni, ezek egyértelműen elkülönülő jogterületek, amelyek különböző jogi fogalmakon és célkitűzéseken alapulnak, és saját jogérvényesítési kerettel rendelkeznek. Míg az adatvédelmi jog célja, hogy garantálja az érintettek személyes adataik védelméhez való alapvető jogát, különösen a személyes adataik jogellenes, tisztességtelen és átláthatatlan kezelésével szemben², a versenyjog célja „a piacok hatékony működésének védelme”³. Ezért elemzésre van szükség azon helyzetek értékeléséhez, amelyekben felmerült az adatvédelem és a verseny közötti kölcsönhatás.
3. Ebben az állásfoglalásban az Európai Adatvédelmi Testület röviden elemzi ezt a kölcsönhatást, és ajánlásokat tesz a szabályozó hatóságok közötti meglévő együttműködés továbbfejlesztésére.

2 AZ EGYÜTTMŰKÖDÉS ÉS A KONVERGENCIA ELŐMOZDÍTÁSA

2.1 Az egyének és döntéshozataluk védelme

4. Az uniós adatvédelmi jog és a versenyjog két egyértelműen elkülönülő jogi keretrendszer és jogterület, amelyek eltérő célokat követ. Ugyanakkor számos közös vonással rendelkeznek, mint például az egyéneknek és azok döntéseinek a védelme. Míg ugyanis az adatvédelmi politikának az a célja, hogy megvédje az egyéneket a személyes adataik jogellenes vagy tisztességtelen kezelésével szemben, a versenypolitika arra irányul, hogy a fogyasztók érdekében⁴ az innováció, a sokszínű kínálat és a vonzó árak előmozdítása révén garantálja a vállalkozások közötti szabad és torzulásoktól mentes verseny

¹ A 2023. július 4-i Meta Platforms és társai ítélet (C-252/21, ECLI:EU:C:2023:537), amelyre ebben az állásfoglalásban „**Bundeskartellamt-ítéletként**” is hivatkozunk.

² Lásd az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: a Charta) 8. cikkének (1) bekezdését és az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 16. cikkének (1) bekezdését, amelyek értelmében mindenkinek joga van a rá vonatkozó személyes adatok védelméhez.

³ Európai Bizottság: Versenypolitikai Főigazgatóság, 2017, *EU competition policy in action: COMP in action*, (Uniós versenypolitika a gyakorlatban: a Versenypolitikai Főigazgatóság működése), az Európai Unió Kiadóhivatala. <https://data.europa.eu/doi/10.2763/897035>

⁴ Lásd az EUMSZ 101. és 102. cikkét.

feltételeit az érintett piacokon⁵. Az a versenyjogi cél, hogy az egyéneket, mint fogyasztókat részesítsék védelemben, a kartellek, az erőfölénnyel való visszaélés és a versenyellenes összefonódások elleni fellépésben nyilvánul meg; ezek ugyanis beavatkozás nélkül kárt okozhatnak a fogyasztóknak a magasabb árak, a kisebb választék vagy alacsonyabb minőség és a kevesebb innováció révén⁶.

5. A személyes adatok védelme és a verseny közötti kapcsolat megerősítése hozzájárulhat az egyének védelméhez és a fogyasztók jólétéhez azzal, hogy az egyének alapvető jogaira és a versengő piacok megfelelő működésére egyaránt hangsúlyt helyeznek.
6. Ezért hasznosnak látszik megerősíteni az adatvédelmi és a versenyhatóságok közötti együttműködést, különösen azokban az esetekben, amikor egyértelmű átfedés van a versenyjog alkalmazása és az adatvédelmi szabályok alkalmazása között. Ez elősegítheti a két jogterület közötti, bizonyos helyzetekben esetlegesen felmerülő súrlódások felismerését és megoldását. A hatóságok közötti fokozott együttműködés ily módon lehetővé tenné az intézkedések következetességének és hatékonyságának növelését, ami mind az egyének, mind pedig a két terület jogi követelményeinek való megfelelésre kötelezett jogalanyok számára előnyt jelentene.

2.2 Az adatvédelem alakulása a digitális gazdaság fejlődésének függvényében

7. A személyes adatok a digitális gazdaság számos üzleti modelljében töltenek be központi szerepet. Ennek következtében az adatvédelem egyes esetekben a verseny fontos paraméterévé vált⁷. Ugyanakkor az uniós adatvédelmi jog célja, hogy megakadályozza a személyes adatok jogellenes és tisztességtelen kezelését, többek között abban az esetben, ha kiegyensúlyozatlan erőviszony áll fenn az adatkezelő és azon magánszemély között, akinek a személyes adatait gyűjtik.
8. Az érintett piac meghatározásáról szóló új közleményében⁸ a Bizottság elismeri, hogy az érintett piac meghatározásakor a magánélet és a személyes adatok fogyasztók számára biztosított védelme a verseny egyik figyelembe veendő paramétere lehet⁹. Más szóval, a magánélet védelme tekinthető az egyik paraméternek, különösen „a digitális és technológiai összefonódások értékelése során”¹⁰.

⁵ Európai Bizottság: Versenypolitikai Főigazgatóság, 2024, Protecting competition in a changing world: *Evidence on the evolution of competition in the EU during the past 25 years* (A verseny védelme a változó világban: A verseny alakulásának bizonyítékai az EU-ban az elmúlt 25 évben). Az Európai Unió Kiadóhivatala. <https://data.europa.eu/doi/10.2763/089949>.

⁶ Például az EUMSZ 102. cikke kimondja, hogy erőfölénnyel való visszaélésnek minősül „a termelés, az értékesítés vagy a műszaki fejlesztés korlátozása a fogyasztók kárára”.

⁷ Lásd még: Európai Bizottság, [Competition policy brief, April 2024, Non-Price Competition: EU Merger Control Framework and Case Practice, Issue 1](#) (Versenypolitikai tájékoztató, 2024. április, Nem árjellegű verseny: Uniós összefonódás-ellenőrzési keretrendszer és határozathozatali gyakorlat, 1. kiadás) [4.o](#). A C-252/21. sz. ügyben hozott ítélet 51. pontja kimondja, hogy „a személyes adatokhoz való hozzáférés és ezen adatok kezelésének lehetősége ma már a digitális gazdaságban működő vállalkozások közötti verseny jelentős tényezőjévé képezi. Következésképpen a személyes adatok védelmére vonatkozó szabályoknak a versenyhatóságok által – az erőfölénnyel való visszaélés vizsgálata során – figyelembe veendő jogi szabályozásból való kizárása figyelmen kívül hagyná e valós gazdasági jelenséget, és sértené a versenyjog Unión belüli tényleges érvényesülését.”

⁸ Európai Bizottság, 2024., A Bizottság közleménye – A Bizottság közleménye az uniós versenyjog alkalmazásában az érintett piac meghatározásáról, *Hivatalos Lap*, C 1645, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/1645/oj?locale=hu>).

⁹ Európai Bizottság, 2024. február 22., A Bizottság közleménye az uniós versenyjog alkalmazásában az érintett piac meghatározásáról, *Hivatalos Lap*, C/2024/1645, 13. pont.

¹⁰ A nem árjellegű versennyel összefüggésben, lásd: [Európai Bizottság, Competition policy brief, April 2024, Non-Price Competition: EU Merger Control Framework and Case Practice, Issue 1, 1.3. szakasz](#), (Versenypolitikai tájékoztató, 2024. április, Nem árjellegű verseny: Uniós összefonódás-ellenőrzési keretrendszer és határozathozatali gyakorlat, 1. kiadás) 5. o.

9. A verseny piac döntő ösztönző tényező lehet a magánélet védelmét tiszteletben tartó megoldások számára kedvező körülmények megteremtéséhez¹¹. Más szóval, ha a fogyasztók számára különböző lehetőségek állnak rendelkezésre a piacon, ez ösztönözheti a gyűjtött személyes adatok mennyiségének minimalizálását, vagy a különböző forrásokból származó személyes adatok – a felhasználókra nézve káros – felhasználásának és tömeges összekapcsolásának elkerülését¹². Ennek a fordítottja is lehetséges. Ez történik a kizárási stratégiák esetében, amelyek korlátozzák a piaci szereplők számát, és így mesterségesen befolyásolhatják a magánéletet tiszteletben tartó megoldások számát. A kereskedelmi alternatívák hiánya arra késztetheti a felhasználókat, hogy a magánélet védelmét kevésbé biztosító termékeket válasszanak.
10. A digitális ágazatban az erőfölényben lévő vállalatok magatartása tekintetében kérdések merülhetnek fel azzal kapcsolatban, hogy a személyes adatok kezelése milyen szerepet játszik e helyzet megerősítésében és kiaknázásában. A digitális piacokról szóló jogszabály¹³ 5. cikkének (2) bekezdésében foglalt tilalmak rávilágítanak a különböző forrásokból származó személyes adatoknak a „kapuőrök” általi, digitális piacokon történő összekapcsolásából és keresztfelhasználásából származó, adatvezéreltségből fakadó előnyökre, valamint azokra a kockázatokra, amelyeket ezek az előnyök jelentenek e piacok versengő és tisztességes jellegére nézve.

3 HOGYAN FÜGGHETNEK ÖSSZE EGYMÁSSAL A FOGALMAK?

3.1 Az egyének és döntéshozataluk védelme

11. A Bundeskartellamt-ítéletben az EUB tisztázta az erőfölény szerepét az általános adatvédelmi rendelet szerinti hozzájárulás érvényességével összefüggésben. Az erőfölény önmagában véve nem jelenti automatikusan a hozzájárulás érvénytelenségét¹⁴. Mindazonáltal bizonyos feltételek szükségesek a hozzájárulás érvényességének biztosításához¹⁵, mivel az erőfölényes helyzet érintheti „*e felhasználó választási szabadságát, akinek esetleg nem áll módjában a hozzájárulást anélkül megtagadni vagy visszavonni, hogy ez kárára válna*”¹⁶ és „*egyenlőtlen viszonyt idézhet elő (...) az érintett és az adatkezelő között*”¹⁷.
12. Például „egyértelműen egyenlőtlen erőviszony fennállása esetén a hozzájárulás csak »kivételes körülmények« esetén használható fel, és ha az adatkezelő az elszámoltathatóság elvével összhangban igazolni tudja, hogy az érintettre nézve egyáltalán nem jár »hátrányos következményekkel« a

¹¹ [Európai Bizottság, 2020. december 20., Bizottsági szolgálati munkadokumentum: Hatásvizsgálati jelentés, amely a digitális ágazat vonatkozásában a megtámadható és méltányos piacokról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre \(digitális piacokról szóló jogszabály\) irányuló javaslatot kíséri, 65–66. pont.](#)

¹² OECD, 2024. június 13., The intersection between competition and data privacy – Background Note (A versenyjog és az adatvédelem határterülete – Háttéranyag), 39., 47. és 57. pont, 11. o.

¹³ [Az Európai Parlament és a Tanács \(EU\) 2022/1925 rendelete \(2022. szeptember 14.\) a digitális ágazat vonatkozásában a versengő és tisztességes piacokról, valamint az \(EU\) 2019/1937 és az \(EU\) 2020/1828 irányelv módosításáról \(digitális piacokról szóló jogszabály\).](#)

¹⁴ Bundeskartellamt-ítélet, 154. pont.

¹⁵ [Európai Adatvédelmi Testület, 2024. április 17., 2024/08.sz. vélemény az érvényes hozzájárulásról a nagy online platformok által alkalmazott, hozzájárulást vagy díjfizetést megkövetelő modellekkel összefüggésben.](#)

¹⁶ Bundeskartellamt-ítélet, 148. pont, amely az általános adatvédelmi rendelet (42) preambulumbekkezdésére hivatkozik.

¹⁷ Uo., 149. pont, amely az általános adatvédelmi rendelet (43) preambulumbekkezdésére és 7. cikkének (4) bekezdésére hivatkozik.

hozzájárulás megtagadása”¹⁸, beleértve a megkülönböztetés vagy a társadalmi kirekesztés lehetőségét, különösen azokban az esetekben, amikor a digitális szolgáltatások kiemelkedő szerepet töltenek be, vagy meghatározóak a társadalmi életben való részvétel vagy a szakmai hálózatokhoz való hozzáférés szempontjából, illetve még inkább a bezártsági vagy hálózati hatások fennállása esetén¹⁹. Az erőfölény ezért hasznos lehet annak meghatározásához, hogy az adatkezelő mikor gyakorolhat hatást a felhasználókra. Ez a fogalom azonban önmagában nem elegendő a hozzájárulás érvényességének az általános adatvédelmi rendelet szerinti értékeléséhez, ám hasznos az általános adatvédelmi rendelet értelmében vett egyenlőtlen erőviszony szélesebb körű értékeléséhez. Ezenkívül az adatkezelőnek nem szükséges az EUMSZ 102. cikke értelmében vett „erőfölénnyel” rendelkeznie ahhoz, hogy piaci helyzete relevánsnak minősüljön az általános adatvédelmi rendelet végrehajtása szempontjából²⁰.

3.2 Jogszerűség – 5. cikk (1) bekezdése a) pont: a Meta-ügy alkalmazása az általános adatvédelmi rendelet keretein belül

13. Ítéletében az EUB kimondta, hogy amikor a tagállami versenyhatóságok – feltéve, hogy tiszteletben tartja a felügyeleti hatóságokkal való lojális együttműködésre vonatkozó kötelezettségét –, valamely vállalkozásnak az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 102. cikk értelmében vett erőfölénnyel való visszaélését vizsgálják, úgy értékelhetik, hogy e vállalkozásnak a személyes adatok kezelésére vonatkozó általános felhasználási feltételei és azok alkalmazása nem felel meg a fenti rendeletnek, amennyiben e megállapítás szükséges az ilyen visszaélés fennállásának bizonyításához²¹. A versenyhatóságok arra vonatkozó értékelései azonban, hogy az EUMSZ 102. cikke alkalmazásában az általános felhasználási feltételek megfelelnek-e az általános adatvédelmi rendeletnek, nem helyettesíthetik az illetékes adatvédelmi hatóság²², különösen – az Európai Unión belüli, határokon átnyúló adatkezelés esetén – a fő felügyeleti hatóság értékelését²³. Az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 4. cikkének (3) bekezdése alapján az EUB úgy ítélte meg, hogy a különböző érintett nemzeti hatóságok mindegyikét köti a lojális együttműködés kötelezettsége, és hogy a versenyhatóságok kötelesek konzultálni és együttműködni az adatvédelmi hatóságokkal, amikor hatáskörük gyakorlása során megvizsgálják, hogy egy vállalkozás magatartása megfelel-e az általános adatvédelmi rendelet rendelkezéseinek²⁴. Ezért az EUB ítélete értelmében a szabályozó hatóságok közötti együttműködés egyes esetekben kötelező, nem pedig fakultatív. A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésében foglalt lojális együttműködés elve szerint az Európai Unió és a tagállamok, a közigazgatási hatóságait is beleértve, kötelesek kölcsönösen tiszteletben tartani és segíteni egymást a Szerződésekből eredő feladatok végrehajtásában²⁵. A tagállamok különösen kötelesek megtenni minden megfelelő intézkedést az uniós jogból eredő kötelezettségek teljesítésének biztosítása

¹⁸ [Európai Adatvédelmi Testület, 2024. április 17., 2024/08.sz. vélemény az érvényes hozzájárulásról a nagy online platformok által alkalmazott, hozzájárulást vagy díjfizetést megkövetelő modellekkel összefüggésben, 79. pont, 24. oldal.](#)

¹⁹ [Uo., 182. pont, 45. o.](#)

²⁰ Uo., 103–105. pont.

²¹ Bundeskartellamt-ítélet, 62. pont.

²² Az általános adatvédelmi rendelet 55. cikke.

²³ Az általános adatvédelmi rendelet 56. cikk értelmében, a fő felügyeleti hatóság az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó tevékenységi központja vagy egyetlen tevékenységi helye szerinti felügyeleti hatóság, amely jogosult fő felügyeleti hatóságként eljárni az említett adatkezelő vagy az adatfeldolgozó által végzett határokon átnyúló adatkezelés tekintetében, az általános adatvédelmi rendelet 60. cikke szerinti eljárással összhangban.

²⁴ Bundeskartellamt-ítélet, 54., 58. és 59. pont.

²⁵ Uo., 53. pont, valamint az EUSZ 4. cikkének (3) bekezdése.

érdekében, valamint tartózkodni minden olyan intézkedéstől, amely veszélyeztetheti az uniós jog célkitűzéseinek megvalósítását²⁶.

14. Az EUB ítélete fontos ösztönzést jelent a hatóságok számára, hogy észszerűbbé tegyék együttműködésüket, és megállapodjanak az egymás közötti konzultáció gyakorlati megvalósításának mikéntjéről.

3.3 Példa az adatvédelem fokozott figyelembevételére

15. Az európai adatvédelmi biztos által létrehozott digitális elszámolóház tapasztalataira és a koherens végrehajtás szükségességéről szóló első véleményeire²⁷ építve az Európai Adatvédelmi Testület 2020-ban nyilatkozatot²⁸ tett közzé az összefonódások adatvédelmi vonatkozásairól, amely rámutat annak kockázatára, ha egy jelentős technológiai vállalat tovább kombinálja és halmozza a különleges adatokat. Az Európai Adatvédelmi Testület emlékeztet arra, hogy „a jelentős tervezett összefonódások esetében alapvetően fontos a gazdasági, adatvédelmi és fogyasztói jogok védelmére gyakorolt hosszabb távú hatások vizsgálata”²⁹. Kijelenti továbbá, hogy az Európai Adatvédelmi Testület mérlegelni fogja, „milyen következményekkel járhat az összefonódás a személyes adatok védelmére az Európai Gazdasági Térségben”³⁰. Tehát az összefonódások értékelése során adott esetben gondosan mérlegelni kell a magánélet és az adatok védelmét³¹.
16. Tekintettel az uniós adatvédelemnek az összefonódások értékelésére gyakorolt lehetséges hatására, a versenyhatóságok és az adatvédelmi hatóságok közötti – többek között uniós szintű – fokozott együttműködés elősegítheti, hogy a szabályozó hatóságok jobban átlássák a személyes adatokkal kapcsolatos esetleges problémákat.

4 AZ EGYÜTTMŰKÖDÉSRE ÉPÍTVE

4.1 Miért kell együttműködniük az adatvédelmi hatóságoknak és a versenyhatóságoknak?

17. Az Európai Adatvédelmi Testület megvizsgálta a hatóságok közötti együttműködés kérdését, például meghallgatta az e területen tevékenykedő szakértőket, és felmérést végzett annak megértése érdekében, hogy a különböző hatóságok hogyan működnek együtt egymással.
18. Ebből az Európai Adatvédelmi Testület a következő összefüggéseket tárta fel: a hatóságok közötti jó együttműködés előmozdítja a versenyjogi és adatvédelmi ügyekben hozott határozatok közötti

²⁶ Lásd ebben az értelemben: a 2013. november 7-i UPC Nederland ítélet (C-518/11, EU:C:2013:709) 59. pont; valamint a 2022. augusztus 1-jei Sea Watch ítélet (C-14/21 és C-15/21, EU:C:2022:604) 156. pont.

²⁷ Az európai adatvédelmi biztos véleménye: Privacy and competitiveness in the age of big data [Adatvédelem és versenyképesség az óriás méretű adathalmazok korában] https://www.edps.europa.eu/sites/default/files/publication/14-03-26_competition_law_big_data_en.pdf

Az európai adatvédelmi biztos véleménye: „Coherent enforcement of fundamental rights in the age of big data” [Az alapvető jogok következetes érvényesítése a nagy adathalmazok korában] https://www.edps.europa.eu/sites/default/files/publication/16-09-23_bigdata_opinion_en.pdf

²⁸ [Európai Adatvédelmi Testület, 2020. február 19., Nyilatkozat az összefonódásoknak a magánélet védelmével kapcsolatos vetületeiről.](#)

²⁹ [Ugyanott.](#)

³⁰ [Ugyanott.](#)

³¹ Lásd még: Európai Bizottság, Competition policy brief, April 2024, Non-Price Competition: EU Merger Control Framework and Case Practice, Issue 1, (Versenypolitikai tájékoztató, 2024. április, Nem árjellegű verseny: Uniós összefonódás-ellenőrzési keretrendszer és határozathozatali gyakorlat, 1. kiadás) 5. o

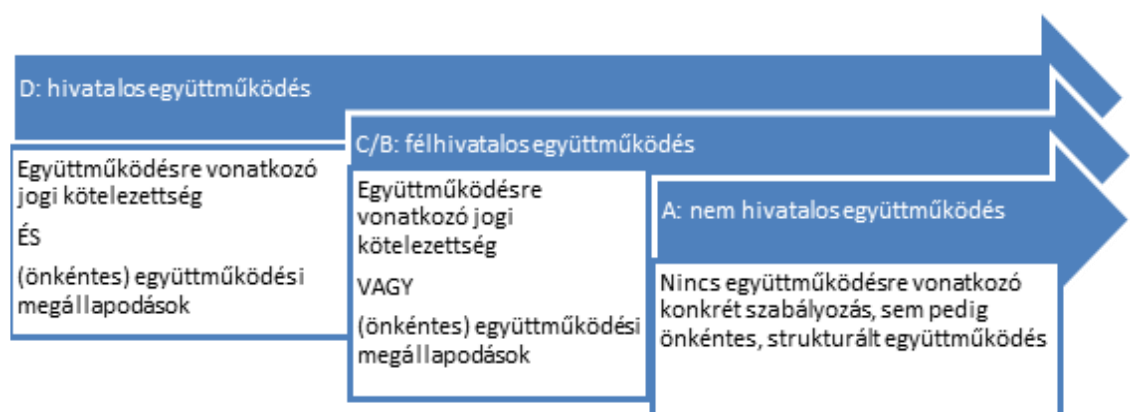
koherenciát és szinergiákat. Ez nemcsak az egyének, hanem a vállalkozások számára is előnyös, mivel az utóbbiak jobban megértik a szabályozási keretek alkalmazási módját.

19. Ezen túlmenően, a két jogterületre vonatkozó jogszabályok és ítélkezési gyakorlat fejlődésével tovább növekedhet az igény az érintett illetékes hatóságok közötti együttműködésre.

4.2 Az uniós tagállamokon belül meglévő együttműködési modellek

20. Jelenleg tagállamonként jelentősen eltér a hatóságok közötti együttműködés mértéke, amely egyrészt a jogi kerettől, másrészt egyéb tényezőktől, például a hatóságok közötti kölcsönös bizalom mértékétől függ, és azt az uniós jog nem harmonizálja. Az Európai Adatvédelmi Testület 2023 szeptemberében elemezte az uniós tagállamok meglévő együttműködési modelljeit. Az együttműködés hivatalossá tett jellege alapján a következő kép rajzolódik ki:

- A. Egyes tagállamokban nincs olyan konkrét jogi rendelkezés, amely előírná vagy lehetővé tenné az adatvédelmi hatóságok és a versenyhatóságok közötti együttműködést, és nincs önkéntes, rendszeres és strukturált együttműködés. Az együttműködés nem hivatalos formában, eseti egyeztetések során, például közigazgatási eljárások vagy ágazati vizsgálatok, illetve olyan alkalmi közös projektek keretében történik, amelyekre egymást átfedő szabályozási hatáskörök ügyében vagy szakpolitikai dokumentumok kidolgozása terén kerül sor.
- B. Az együttműködés akkor is megvalósítható rendszeres, összehangolt és strukturált együttműködésre vonatkozó megállapodások révén, ha a nemzeti jogban nem szerepel konkrét jogalap. Az említett megállapodások közösen kidolgozott együttműködési jegyzőkönyvekben, közös nyilatkozatokban vagy egyetértési megállapodásokban rögzíthetők. Ezek a jogilag nem feltétlenül kötelező erejű megállapodások részletesen leírják az együttműködési módokat, például közös munkaértekezleteket, képzéseket, rendezvényeket, rendszeres találkozókat és a bevált gyakorlatok megosztását.
- C. Egyes tagállamokban az együttműködésre kifejezett jogi követelmények vonatkoznak. Az együttműködés konkrét formája az egyes esetektől függően változik. Az ilyen együttműködés eredményei jellemzően a másik hatóság megkeresésére az egyes ügyekre vonatkozóan megfogalmazott vélemények.

- D. A hivatalos vagy strukturált együttműködés legmagasabb szintje azokban a tagállamokban valósul meg, ahol jogi követelmények és gyakorlati szabályok egyaránt vonatkoznak a hatóságok közötti együttműködésre.

21. Még a minimális mértékű hivatalos együttműködés is lehetővé teszi a hatóságok számára, hogy alkalmi kapcsolatfelvétel révén konkrét kérdésekben együttműködjenek. Bizonyos körülmények között előfordulhatnak olyan esetek, amelyekben e hatóságok a lojális együttműködés elve alapján kötelesek együttműködni.

4.3 Az együttműködés javításának módjai

22. Hasznosnak bizonyulhat, hogy a hatóságok tanulnak egymástól, azonosítják a közös érdekekre vonatkozó kérdéseket és azokat a területeket, ahol az eseti egyeztetésektől függetlenül is lehetőség van az együttműködésre, minimálisra csökkentik az együttműködés akadályait, és közösen dolgozzanak ki stratégiai fellépéseket. E célból munkaértekezletekről, nem hivatalos vagy rendszeres találkozókról vagy különleges szakértői munkacsoportokról lehetne megállapodni **együttműködési keretek** kialakítása, például igazgatási megállapodások, együttes nyilatkozatok vagy egyetértési megállapodások útján. Ezek az eszközök az alapelveket, módszereket és szabályokat is meghatározhatják a hatóságok közötti együttműködés tekintetében (pl. az alkalmazandó kommunikációs forma, a válaszadásra vonatkozó határidők – beleértve a releváns kifogásokat is –, közös iránymutatások, szakpolitikai ajánlások stb.), valamint az egyes hatóságok által korábban hozott határozatok és szankciók figyelembevételét illetően. Az említett megállapodások azt is szabályozhatják, hogy mennyi információt osztanak meg, mely információkat lehet kicserélni (pl. személyes adatok), és milyen mértékű koordináció várható el egy adott témában az érintett hatóságok között.
23. Szem előtt tartva az adott tagállam alkotmányos és közigazgatási keretét, **a nemzeti jogalkotónak és/vagy a kormánynak tisztában kell lennie azzal is, hogy a szabályozó hatóságoknak és szervezeteknek szorosabban együtt kell működniük a digitális ágazatban.** Ez ahhoz is fontos lehet, hogy biztosítsák a hatóságok számára a hatékony együttműködéshez szükséges eszközöket és erőforrásokat, valamint hogy foglalkozzanak azokkal a jogi követelményekkel, amelyek meggátolhatják a hatóságokat az információk megosztásában és ezáltal a nyomozások során való hatékony együttműködésben.
24. A hatóságokon belül az olyan belső intézkedések, mint az együttműködési feladatok koordinálására és a más hatóságok felé **egyedüli kapcsolattartó pontként** való eljárásra kijelölt, külön csoport létrehozása, előmozdíthatják a más felügyeleti hatóságokkal való együttműködést. Hasznosnak bizonyulhat továbbá, ha a kapcsolattartó pont rendszeres képzésben részesül a vonatkozó jogi környezetről és általában véve az együttműködést érintő jogi fejleményekről, és részt vesz a megfelelő munkacsoportokban vagy hálózatokban³². Ezenfelül a hatékony együttműködés biztosítása érdekében a hatóságoknak **alapvető ismereteket** és jártasságot kell **szerezniük** a különböző jogterületeken lévő érintett partnereik által felügyelt szabályozási keretet illetően. Például hasznos lenne, ha az adatvédelmi hatóságok – mielőtt megbeszéléseket kezdenének egy konkrét kérdéssről valamely versenyhatósággal – előzetesen tájékozódának általában véve az érintett piac fogalmáról, valamint arról, hogy bizonyos szervezetek erőfölényes helyzetben vannak-e (vagy erőfölényhez juthatnak-e) az adott piac(ok)on stb.

³² Például: az Európai Adatvédelmi Testület versenyjogi és fogyasztóvédelmi munkacsoportja (TF C&C), a Globális Adatvédelmi Közgyűlés digitális polgári és fogyasztóvédelmi munkacsoportja (GPA DCCWG), a Fogyasztóvédelmi Együttműködési Hálózattal (CPC) folytatott eszmecsere a CPC-adatvédelmi hatóság keretben. Az Európai Adatvédelmi Testület meglévő együttműködéseinek áttekintése itt található: https://edpb.europa.eu/our-work-tools/support-cooperation-and-enforcement/international-cooperation-cooperation-other_en.

25. Előfordulhatnak olyan helyzetek, amikor a **strukturáltabb és rendszeresebb együttműködés** előnyösebb, sőt szükséges lehet a különböző uniós jogszabályok koherens és hatékony alkalmazásának biztosításához (lásd a fenti C. és D. ábrát). A lojális együttműködésre kötelezett különböző illetékes hatóságok közötti együttműködési jegyzőkönyvek létrehozásával lehet a leghatékonyabban biztosítani a megfelelő hatókörű és kellő időben történő kölcsönös egyeztetések lefolytatását. Ez segíthet elkerülni a ne bis in idem előfordulását azokban az esetekben, amikor két illetékes hatóság úgy dönt, hogy ugyanazon szervezettel szemben ugyanazon magatartásért két vagy több különálló jogi keret alapján szankciókat szab ki³³.
26. Végezetül, a hatóságok közötti együttműködés még szorosabb formájaként közös ágazati kutatásokat és közös vizsgálatokat is lehetne folytatni a vonatkozó jogi keret által lehetővé tett mértékben, és azzal összhangban.

5 KÖVETKEZTETÉS

27. A személyes adatok védelmével foglalkozó hatóságok és a versenyhatóságok közötti sinergiák előmozdítása javíthatja mindkét szabályozás azon képességét, hogy megvédje az érintetteket és a felhasználókat. A vállalatok üzleti modelljeinek fejlődésével párhuzamosan egyre inkább központi szerepet játszanak a személyes adatok és az azok kezelésére vonatkozó szabályok. Ezért meg kell vizsgálni, hogy milyen módon lehet növelni az eltérő, de egymással kölcsönhatásban lévő szabályozások közötti koherenciát, szem előtt tartva következtelen alkalmazásuk egyéni és társadalmi szintű hatásait. Ez mindenekelőtt szükségessé teszi az adatvédelemben és a versenyjogban használt fogalmak közötti kapcsolat jobb megértését annak érdekében, hogy az adatvédelmi hatóságok jobban figyelembe tudják venni a jelenlegi gazdasági környezetet, a versenyhatóságok pedig jobban be tudják építeni értékeléseikbe és döntéseikbe az esetlegesen releváns adatvédelmi megfontolásokat.

Az Európai Adatvédelmi Testület részéről
az elnök

Anu Talus

³³ A Bíróság 2022. március 22-i ítélete, bpost SA kontra Autorité belge de la concurrence (C-117/20, ECLI:EU:C:2022:202). Az EUB szerint az ágazati szabályozás és a versenyjog alapján indított eljárások és szankciók érvényes halmozásához a szóban forgó két jogi szabályozásnak jogszerű közérdekű célokat kell követnie (44. pont). Ezenkívül az eljárások és a szankciók tényleges halmozásához létezniük kell „*olyan világos és pontos szabályok[nak], amelyek lehetővé teszik, hogy előre láthassuk, hogy mely cselekmények és mulasztások vonhatják maguk után az eljárások és a szankciók ilyen halmozását, valamint a különböző hatóságok közötti koordinációt; azt, hogy a két eljárást kellően összehangoltan és kellően rövid időn belül folytatták-e le, valamint hogy az időben első eljárás során esetleg kiszabott szankciót figyelembe vették-e a második szankció kiszabásakor, oly módon, hogy az érintett személy számára az ilyen halmozódásból fakadó terhek a szigorúan szükséges mértékre korlátozódtak-e, és hogy a kiszabott szankciók összessége megfelel az elkövetett jogsértések súlyának*” (51. pont).